Vrijdag 25 Juni 1943 DAGBLAD 60ste Jaargang, No. 3935

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags),
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Koning George in G.B. terug.

Uitgebreide aanvallen op Hitlers Atlantische Wal.

Nachtelijk doel: Elberfeld in het Ruhrgebied.

Krachtige luchtaanvallen op Sicilië en Sardinië.

DE AS RANGSCHIKT HAAR STRIJDKRACHTEN OM EEN INVASIE TEGEN TE GAAN.

James Long seint uit Londen:

Een officieuze bron in Londen deelde mede, dat er tekenen zijn, dat troepen van de as worden teruggetrokken van de afgelegen eilanden in de Middellandse Zee voor het vormen van een krachtiger linie om de verwachte Geallieerde invasie tegen te gaan.

Deze verklaring werd onderstreept door de bekendmaking van Radio-Berlijn, dat het Italiaanse garnizoen reeds ontruimd is van het 10 kilometer lange eiland Castello Rosso, het meest Oostelijke van de Dodecanesen. De officieuze bron, welker naam niet genoemd kon worden, zeide, dat de garnizoenen van de as op Sardinië, Sicilië en Corsica blijkbaar worden verminderd, terwijl er tekenen zijn, dat in Italië een hoofdlinie wordt gevormd ergens tussen de teen van Italië en Napels en Taranto. De zegsman schatte, dat het aantal Duitsers op het Italiaanse schiereiland 60.000 bedraagt of ver beneden de 200.000, gelijk enkele maanden geleden gemeld. Voorts zeide hij, dat kort geleden Duitse troepenbewegingen door de Brenner-pas werden gerapporteerd, doch dat de Duitsers blijkbaar doorgingen naar de Balkan en niet naar Italië.

Wat nog meer de bezorgdheid van Rome liet blijken over een mogelijke Geallieerde aanval in het Oostelijk einde van de Middellandse Zee waren de Italiaanse luchtaanvallen op uiterst lange afstand op het vliegveld Latakia in Syrië tegenover Cyprus en op verbindingswegen te Fuka in Egypte, aan het tegenoverliggende einde van de Geallieerde klauw ten Zuiden van Creta.

Om te laten zien, dat de Geallieerden zich ook versterken voor een aanval in het Westelijk bekken van de Middellandse Zee, deelde de Duitse radio mede, dat de grootste Britse vlootmacht, die de laatste maanden de Middellandse Zee opvoer, door de Straat van Gibraltar is gepasseerd of zich thans in de vlootbasis aldaar bevindt. Deze vlootmacht — aldus Radio-Berlijn — zou bestaan uit 6 slagschepen en 2 vliegdekschepen.

De zegsman verstrekte het volgende onbevestigde rapport omtrent de terugtrekking van de garnizoenen van de eilanden in de Middellandse Zee — waarschijnlijk om de defensie-linie op het vasteland te versterken:

Op Sicilië werd het garnizoen teruggebracht op 4 divisies, van de 5 of 6 divisies, die daar 10 dagen geleden werden gemeld. Er zijn geen Duitsers behalve het personeel van de Luftwaffe en enkele speciale eenheden. Dit is in scherpe tegenstelling tot het kleine veroverde eiland Pantelleria, dat slechts verdedigd werd door één divisie.

Op Sardinië bestaat het garnizoen thans uit 2 Italiaanse divisies en er zijn geen Duitsers.

Op Corsica zijn er 2 Italiaanse divisies en een Duits regiment.

In Zuid-Italië bevinden zich 3 Italiaanse divisies in de twee provincies van de teen. Er zijn tekenen, dat de hoofdlinie ergens wordt gevormd tussen de teen en de lijn Napels-Taranto.

Berichten uit Ankara zeiden, dat de 37 Italiaanse divisies, 18 Duitse divisies en 20 Bulgaarse divisies heeft in Joegoslavië, Hellas, Creta en de eilanden in de Aegeïsche Zee, de Dodecanesen inbegrepen. Van deze bevindt zich misschien minder dan 10 divisies op de eilanden, waar de eerste Geallieerde stoot waarschijnlijk aan zal komen (Londen, (AP) 24.6).

DE AARTSBISSCHOP VAN YORK OVER DE BOMBARDEMENTEN.

Schrijvend in het blad van Zijn Diocees gaf de (Anglicaanse) Aartsbisschop van York uiting aan zijn goedkeuring van de vernietigende bombardements-strategie der Geallieerden met de volgende verklaring: „Het is minder kwaad om het oorloglievende Duitsland te bombarderen dan de levens te offeren van duizenden onzer eigen landgenoten, die naar vrede verlangen, en het uur der bevrijding uit te stellen van millioenen, die thans in slavernij gehouden worden. Hoezeer wij ook het lijden van de burgerbevolking en de vernietiging hunner woningen betreuren, moeten wij voortgaan onze meerderheid in de lucht te gebruiken als middel om de oorlog zo spoedig mogelijk ten einde te brengen." Het artikel was geschreven in antwoord op protesten tegen het bombarderen der vijandelijke steden (Londen, (AP) 24.6).

WEST-EUROPA ONDER DE AANVAL VAN DE LUCHTMACHT.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„Lichte bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen hebben Donderdag samengewerkt in offensieve verrichtingen op grote schaal boven de gebieden, die door den vijand bezet zijn. Donderdagmorgen bombardeerden Ventura's nijverheidsgebieden in Vlissingen. Andere Ventura's vielen het vijandelijke vliegveld Maupertus nabij Cherbourg aan. Bostons bombardeerden rangeerterreinen te Saint Omer. Donderdagmiddag vielen Typhoon bommenwerpers de vijandelijke vliegvelden te Saint Omer en Abbeville aan. Mitchells bombardeerden het vliegveld te Brest en Typhoons het vliegveld te Morlaix. Later bombardeerden Ventura's de electrische centrales te Yainville nabij Rouaan. Vele escaders van gevechtsvliegtuigen escorteerden en steunden de bommenwerpers en vernielden 10 vijandelijke jagers. Een bommenwerper en 4 gevechtsvliegtuigen worden vermist van de verrichtingen van de dag" (Londen, (AP) 24.6).

AANVAL OP POZZALLO.

Het communiqué van Malta deelde mede, dat gevechtsbommenwerpers Woensdag de spoorwissels te Pozzallo hebben aangevallen. Spitfires op offensieve patrouillevluchten vernielden een Messerschmitt 109 (Valletta, (AP) 24.6)

NIEUW BOMBARDEMENT OP HET RUHRGEBIED.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht bevonden vliegtuigen van het Bommenwerperscommando zich weer in grote sterkte boven Duitsland. Een geconcentreerde aanval werd gedaan op het belangrijke nijverheidsgebied van Elberfeld, de Westelijke helft van Wuppertal. De aanval was bijna even hevig als die onlangs gedaan werd op Barmen, de Oostelijke helft van Wuppertal. Uit de aanvankelijke rapporten blijkt, dat grote schade is aangericht. Andere vliegtuigen vielen objecten in het Ruhrgebied aan en er werden mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. 33 Bommenwerpers worden vermist" (Londen, (AP) 25.6).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het communiqué van de luchtmacht in het Midden-Oosten luidt als volgt: „Zware bommenwerpers van het 9e Noordamerikaanse luchtcorps vielen het vliegveld Sedes te Thessaloniki in Hellas aan. Voltreffers werden geplaatst op 3 hangars, die alle in vlammen werden achtergelaten. Voltreffers werden ook geplaatst op de administratie-gebouwen. Overal op het vliegterrein barstten de bommen. Op zijn minst 3 vijandelijke vliegtuigen werden op de grond vernield en er werden olie-branden gesticht. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist van deze en andere verrichtingen" (Cairo, (AP) 25.6).

Het nieuws van vandaag.

Het weinige dat van den Heiligen Johannes den Doper bekend is, is voldoende. De Zaligmaker zelf heeft hem genoemd „de grootste die van vrouwen geboren werd". De universele betekenis van den Doper werd beklemtoond door zijn bewonderaar, tijd- en naamgenoot de Evangelist Johannes, die in de proloog tot zijn evangelie in één adem gewaagt van het Licht van hetwelk Johannes getuigen kwam, „opdat allen geloven zouden door hem".

En reeds in de eerste eeuwen heeft de Kerk het geboortefeest van dezen in de moederschoot geheiligden Voorloper gevierd op 24 Juni, dit jaar een dag verschoven in verband met Sacramentsdag. St. Jan werd tot voor kort tot de verplichte feestdagen gerekend en werd evenals het Kerstfeest door een advent vooraf gegaan. Slechts in tijden van geloofsdiepte vindt een feest algemene waardering zoals dit van St. Jan, dien het Evangelie siert met de titel van „Vriend van den Bruidegom". Alle eeuwen door is er over hetgeen St. Jan aan de oever van de Jordaan den Joden preekte, geschreven. Dat deze weinige woorden nog van volle waarde zijn ook voor onze tijd, zet Pater Vincent McNabb O.P., dien Chesterton „een van de weinige ware groten van onze tijd" noemde, hiernevens in een artikel over de sociale leer des Voorlopers uiteen.

Hitlers Atlantische Wal is gisteren en in de afgelopen nacht weer onderworpen geweest aan een hevige bestoking. Van 400 tot 500 bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen vlogen overdag druk heen en weer over het Engelse Kanaal. Zij deden aanvallen op nazie-vliegvelden, spoorwegen, fabrieken en andere belangrijke doelen van Nederland tot het schiereiland van Cherbourg (blz. 1).

In de nacht was Elberfeld in het Ruhrgebied het grote doel. Elberfeld vormt de Westelijke helft van Wuppertal. De Oostelijke helft van Wuppertal is Barmen, dat practisch reeds weggevaagd is. De tweelingsteden hebben grote chemische fabrieken en het gehele gebied droeg belangrijk bij aan de Duitse oorlogsnijverheid. Uit Noord-Afrika werden aanvallen gedaan op Sicilië en Sardinië. Verschillende doelen werden bestookt en 20 vijandelijke gevechtsvliegtuigen neergeschoten. Tenslotte is Thessaloniki in Hellas gebombardeerd door Noordamerikaanse vliegtuigen uit het Midden-Oosten. De aanval was vooral gericht op het vliegveld en zou wel een poging kunnen zijn om de luchtmacht van de as lam te leggen alvorens een Geallieerd offensief door de Aegeïsche Zee wordt ondernomen (blz. 1).

Van het Oostelijk tot het Westelijk eind van de Middellandse Zee zijn nog de Britse duikboten zeer actief geweest. Wel 20 schepen van de as werden door torpedo's getroffen en het grootste deel daarvan is in de grond geboord. Van verschillende torpedo-aanvallen is het resultaat niet bekend.

Zijne Majesteit Koning George VI is weer in Engeland terug na een bezoek aan Noord-Afrika. De Koning zag er bij aankomst bruingebrand en gezond uit. De tocht geschiedde zonder ongevallen (blz. 3).

Tenslotte verdient onze nationale historie aller aandacht, nu welhaast Nederlands immer verwaarloosde onafhankelijkheidsdag gevierd zal worden: de herdenking van de Vrede van Munster. Wie de betekenis van enkele weinige jaartallen uit de wordingsgeschiedenis van ons Koninkrijk niet kent (695, 1451 en 1548), leze het artikel op bladzijde 4.

JOHANNES.

„...het voorrecht der Heiligen, dat zij van God hun naam krijgen."

Elisabeth baarde een zoon, en de buren deelden in haar vreugde. De geboorte der Heiligen is een vreugde voor zeer velen, omdat het een gemeenschappelijk goed is; de gerechtigheid immers is een algemene deugd. En daarom wordt bij de geboorte van den rechtvaardige een voorteken van zijn toekomstig leven gegeven, en de genade van zijn heiligheid, die volgen gaat, wordt vooraf gebeeld door de blijdschap der buren.

Schoon wordt de tijd beschreven waarin de Profeet [Johannes de Doper] in de moederschoot verbleef, om Maria's tegenwoordigheid niet stilzwijgend voorbij te gaan; doch over zijn kinderjaren wordt gezwegen, omdat hij de hinderpalen van die kinderjaren niet gekend heeft. En daarom lezen wij in het Evangelie niets van hem dan zijn geboorte en aankondiging, zijn opspringen in de moederschoot, zijn stem in de woestijn. Ook heeft hij geenszins de kinderleeftijd gevoeld, hij die boven de natuur, boven de leeftijd in de moederschoot gebracht, begon met de maat van de volheid van Christus' leeftijd.

Verwonderlijk is het, dat de heilige Evangelist meende vooraf te moeten verhalen, dat de meesten meenden het kind Zacharias te moeten noemen naar diens vader, opdat gij zoudt inzien dat die naam aan de moeder niet mishaagde als ware het die van een onwaardige, doch dat de naam, die voorheen door een Engel aan Zacharias genoemd was, door den Heiligen Geest was ingegeven. Want hij die stom was kon zijner vrouw de naam van zijn zoon niet noemen, doch door een profetie vernam Elisabeth, wat zij van haar echtgenoot niet vernomen had.

Johannes, schreef hij, is zijn naam, dit is: niet wij geven een naam aan dengene, die reeds van God zijn naam ontving. Hij heeft zijn naam, die wij erkennen, maar niet kozen. Dit is het voorrecht van de Heiligen, dat zij van God hun naam krijgen. Zo wordt Jacob Israël genoemd, omdat hij God zag. Zo werd onze Heer Jezus genoemd vóór Zijn geboorte, en niet de Engel, maar de Vader schonk Hem die naam.

Gij ziet, dat de Engelen boodschappen wat hun is opgelegd, en niet wat zij zelf kiezen. En verwonder u niet, dat de vrouw de naam noemde, die zij niet gehoord had, wanneer de Heilige Geest, die aan den Engel de opdracht gegeven had, haar die openbaarde.

[Uit het 2e Boek van de Commentaar op Lucas I door Sint Ambrosius].

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

De sociale Leer van den Doper.

De plichten van den burger tegenover zijn mede-burgers.

Wanneer moet men weggeven van zijn noodzakelijke levensbehoeften en van zijn weelde?

De ambtenarij is altijd geneigd meer bevoegdheden aan zich te trekken dan haar werden toegekend.

St. Jan stelt de 3 Evangelische plichten van den soldaat: den vijand vernietigen zonder meer geweld dan strict nodig, zonder valse beschuldigingen en zonder steeds te mopperen over de soldij.

door

PATER VINCENT McNABB O.P.

Laat ons de texten neerschrijven, die nergens anders gevonden kunnen worden dan in het Evangelie van St. Lucas 3:10—14.

(A) Het volk

En de scharen vraagden Hem, zeggende: „Wat zullen wij dan doen?"

En Hij, antwoordende, zeide tot hen: „Die twee rokken heeft, dele hem mede die geen heeft; en die spijze heeft, doe desgelijks".

(B1) De Tollenaars
(brugerlijke dienst)

En daar kwamen ook Tollenaars om gedoopt te worden, en zeiden tot Hem: „Meester, wat zullen wij doen?"

En Hij zeide tot hen: „Eist niet meer dan hetgeen u gezet is."

(B2) De Soldaten
(militaire dienst.)

En Hem vraagden ook de krijgslieden, zeggende: „En wij, wat zullen wij doen?"

En Hij zeide tot hen: „Doet niemand overlast en ontvreemdt niemand het zijne met bedrog en laat u vergenoegen met uw bezoldigingen."

1. Misschien is onze eerste opmerking over dit wonderlijke deel van een Evangelie, dat het den Doper voorstelt, niet als een Oosterse dweper, doch bijna als een Westerse deskundige in „Weltpolitik". Zijn inzicht in de werkelijkheid en het leven is niet verwrongen door zijn langdurige bekendheid met het ascetisme in de woestijn. Hoewel zijn kleren zijn geweven van kemelshaar en zijn voedsel bestaat uit wilde sprinkhanen, begaat hij niet de vergissing om zijn eigen levensstandaard tot die van anderen te maken. Nogmaals, hoewel ditzelfde voedsel en deze kleren hem onderscheiden van anderen, gevoelde men instinctief, dat men, om begrepen te worden, de woestijn in moest gaan en Johannes, zoon van Zacharias, bezoeken.

De twee klassen, die volgens den Doper de maatschappij vormen.

2. Er is iets aannemelijks in de mening, dat slechts een goddelijke tussenkomst, zoals „inpiratie" de drie grondbeginselen van een menselijke gemeenschap kon hebben gegeven, zoals deze asceet uit de woestijn die gegeven heeft.

Allen in de Gemeenschap kunnen worden verdeeld in twee klassen: a) Burgers en b) Overheden. Doch deze overheden zijn weer van twee klassen: b1) Burgerlijke ambtenaren en b2) Militairen.

3. Het is zeker verbazingwekkend, dat de Heilige Lucas in zijn Evangelie hier deze drie groepen heeft genoemd in haar noodzakelijke orde of volgorde.

In de eerste plaats komt het volk, hier nauwkeurig genaamd „de scharen", de menigte, aangezien een Gemeenschap „een georganiseerde menigte" is (multitudo ordinata).

Na de menigte, die georganiseerd moet worden, komen de overheden, die hen rangschikken in de nodige werkzaamheden des vredes (Burgerlijke Dienst) en de overheden, die hen rangschikken in de bijkomstige werkzaamheden des oorlogs (Militaire Dienst).

Men zal terstond zien, dat deze uiteenzetting der sociale groepen, hoewel niet volledig, toch nauwkeurig is; even nauwkeurig als wanneer wij zeggen: „Tien vingers hebben wij, en twee ogen."

Burgers: Elkander geen overlast aandoen en mededelen uit overvloed.

4. Is deze nauwkeurigheid in de uiteenzetting al opmerkelijk bij een louter bijkomstige vermelding van een ondergeschikte figuur in het Evangelie van Jezus Christus, nog opmerkelijker is het, dat in elk geval de juiste uiteenzetting geven is door de nauwkeurige en noodzakelijke onderverdeling.

Overal is deze onderverdeling even juist in volgorde als de tafel van vermenigvuldiging of de kleuren van het spectrum.

In A hebben wij alzo de juiste wetenschappelijke verklaring van den Doper over de noodzakelijke werkzaamheden van elk individu in de groep, of van den burger als zodanig ten opzichte van zijn mede-burgers. De eerste plicht van den burger ten opzichte van zijn medeburger is natuurlijk om hem zo min mogelijk last te bezorgen door zelf zoveel mogelijk te doen voor zichzelf en zijn eigen onderhoud.

Doch als hij meer dan voldoende heeft voor zijn eigen onderhoud is het zijn plicht om van zijn overvloed mede te delen aan hen, die onvoldoende hebben. Met andere woorden, men moet van de overvloed van zijn rijkdom geven, omdat 's mensen rijkdom niet moet worden gemeten naar zijn verlangens, doch naar zijn behoeften.

De nauwkeurigheid van den Doper blijkt wel uit het feit, dat hij zijn kleren vóór zijn voedsel stelt. Over het algemeen zijn kleren noodzakelijk voor het menselijk bestaan; doch kleren zijn nooit wat voedsel altijd is, nl.: de voornaamste levensbehoefte van den mens. In het maken van dit onderscheid tussen voedsel en klederen, leert de Doper ongetwijfeld, dat men juist in bijkomstige levensbehoeften (om niet te spreken over weelde-artikelen) van zijn overvloed moet weggeven.

Een ondergeschikt punt in de nauwkeurigheid des Dopers is, dat éérst uit de overvloed van onze bijkomstige levensbehoeften en dan pas uit de overvloed van onze eerst-nodige le-

vensbehoeften worde gegeven „aan hem, die niets bezit". Het niet geven uit onze overvloed aan hen, die niets bezitten, is een zonde tegen de rechtvaardigheid.

Als er echter niemand is die onvoldoende heeft, dan is ons nalaten om uit onze overvloed te geven geen zonde tegen de rechtvaardigheid; het zou dan evenwel een zonde van gierigheid kunnen zijn.

Hoe fundamenteel en kostbaar is deze leer „ in een eeuw als de onze, wanneer", gelijk onze Heilige Vader heeft gezegd in Zijn laatste encycliek, „ongewone ellende het gevolg is van de ongelijke verdeling der goederen van deze wereld" (Redemptoris Nostri).

Ambtenaren dienen te beseffen dat zij dienaars zijn.

5. De groep van Burgerlijke Ambtenaren (B1) krijgt ook nauwkeurig antwoord.

Zij zijn in feite dienaars. In tegenstelling tot het priesterschap van een bovennatuurlijke instelling, de Kerk, dat zijn macht van God ontvangt, ontvangen de ambtenaren hun bevoegdheden van de gemeenschap.

Omdat de Kerk een bovennatuurlijke instellingen is met een bovennatuurlijke organisatie, hebben de Pausen het goddelijke recht om Paus te zijn, en hebben Bisschoppen het goddelijke recht om Bisschop te zijn. Maar omdat een volk zelf zijn vorm van gemeenschapsleven, kan kiezen, hebben Koningen geen goddelijk recht om Koning te zijn, hebben Presidenten geen goddelijk recht om President te zijn, hebben Republieken geen goddelijk recht om Republieken te zijn.

Wat deze laatste zaken betreft, zijn de grenzen van de officiële macht vastgesteld, niet rechtstreeks door God, zoals in de Kerk, aoch door het volk.

Om deze reden zullen de Burgerlijke Dienaars van een gemeenschap, van den hoogste tot den laagste, een zonde van onrechtvaardigheid bedrijven, indien zij treden buiten de bevoegdheid, die hun door de gemeenschap zijn toegekend.

Doch, indien het woord van een groot sociaal denker waar zij, dat „alle menselijke macht zich zoekt uit te breiden", zullen de Burgelijke Dienaren der gemeenschap ernstig in de verzoeking komen om de hunne te overschrijden en uit te breiden; tot „stat voluntas pro lege", hun wil wet is; maar niet onder de wet.

Inderdaad is dit de voornaamste verzoeking van hun beroep.

Hier is weer de feitelijke staat van de politieke wereld slechts een commentaar op de geïnspireerde maatschappij-leer van den Doper.

De raadgeving van Johannes den Doper aan de militairen herinnert aan twee beroemde gezegden.

6. Van betekenis is het, dat aan de Militaire Diensten meer voorschriften worden gegeven dan aan de mensen van de Burgerlijke Dienst.

Dit laatste vindt zeker zijn rechtvaardiging in het feit, dat de oorlog, welke immers de officiële functie van het soldatendom is, een quaestie van geweld is. Maar geweld eist vele waarborgen om te voorkomen dat het degenen schade, die het gebruiken.

7. Het is wederom opmerkelijk, dat ook de richtlijnen, die door den Doper worden gegeven aan de Militaire Dienst, in juiste volgorde gegeven worden.

De voornaamste functie van een leger is om een aanvallenden vijand te verslaan en aldus het land te verdedigen. Met andere woorden: het leger staat in een bepaalde betrekking tot den vijand, dien het wenst te verslaan of bedwingen — en tot zijn land, waarvan het de soldij ontvangt.

Tegen den vijand kan het zijn rechten overschrijden en de zonde van onrechtvaardigheid bedrijven, hetzij in daden door een te groot geweld, hetzij in woorden door valse beschuldigingen.

8. De Doper geeft in volgorde deze drie bronnen van militaire onrechtvaardigheid — onrechtvaardigheid in de daad, onrechtvaardigheid in het woord, ontevredenheid met de betaling.

Hij geeft uitdrukking aan de onrechtvaardigheid in de daad door in het Grieks een woord te bezigen, dat hier er nergens anders in het Nieuwe Testament voorkomt, een intensivum van een werkwoord, dat zoveel als „bewegen" of „schudden" betekent, dus wil zeggen: „onnodig geweld aandoen" hetgeen in de Vulgaat het best bewaard is gebleven doordat het daar vertaald werd door „neminem concutiatis. Andere vertalingen zeggen: Niemand overlast aandoen, of Niemand afpersen

De raadgeving van den Doper herinnert aan twee beroemde gezegden. Ten tijde van de grote oorlogen der Mohammedanen werd het een spreekwoord en wordt als zodanig door Lord Bacon aangehaald: „Where Mohammed's horse sets his foot men come up thin". Het andere, toegeschreven aan Von Moltke, is: „Oorlog is vernielen, vernielen, vernielen!"

CURACAO

„BIDT ZONDER OPHOUDEN".

Zoals reeds gemeld wordt op het ogenblik het Veertigurengebed in de St. Annakerk gehouden, een devotie waar wij niet genoeg toe kunnen opwekken. Het gebruik om gedurende 40 uren aaneen het Allerheiligste ter aanbidding plechtig uitgesteld te laten, is in Italië ontstaan korte tijd na de Reformatie. In Rome, waar deze devotie ook wel „preghiera Clementina" (gebed van Clemens) genoemd wordt naar Paus Clemens XI die het voor het bisdom Rome invoerde, wordt het sedert 1705 zonder onderbreking gehouden. De 40 uren zijn ontleend aan het aantal uren, dat Christus in het graf was. Soms, ook op Curaçao, heeft men de gewoonte het Veertigurengebed 's nachts te onderbreken, zodat het geheel over 3 in plaats van de eigenlijke 2 dagen wordt verdeeld. In een tijd, waarin ons volk en de wereld het gebed meer dan ooit behoeft, dient de St. Annakerk vandaag en morgen en overmorgen steeds vol te zijn.

PASTOOR DE GROEN ONTHEVEN VAN ZIJN PASTORAAT.

Mochten wij deze week in „De Bovenwindsche Stemmen" nog lezen, dat Pastoor Norbertus de Groen O.P. behouden en wel van Puerto Rico te Sint Maarten aankwam na een noodzakelijke operatie, thans komt het bericht, dat de gezondheidstoestand van den zo populairen Bovenwindsen Pastoor ongunstig is. De Vicarius Provincialis der Dominicanen in Curaçao, Pater Antoninis van de Veen Zeppenfeldt O.P., heeft zich dan ook genoodzaakt gevoeld den Pastoor van Philipsburg op Sint Maarten eervol te ontheffen van zijn pastoraat, met dank voor de zo grote bewezen diensten.

In plaats van Pastoor N. de Groen is benoemd tot Pastoor van Philipsburg Pastoor Leo D. van Dijk O.P., die reeds werkzaam was op de Bovenwinden. Pastoor De Groen, die bijkans een geheel mensenleven op de Bovenwinden doorbracht, zal node gemist worden op de Bovenwinden.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Junioren-competitie: nieuw programma: Zondag as 10.15 uur Tropiaals B — Sithoc B.

Dinsdag as. Verjaardag Prins Bernhard: 16 uur Tropiaals A — Sithoc A.

MCKAY VERTROKKEN.

De Britse Vice-consul MacKay heeft heden ons staatsdeel met verlof verlaten. De Heer MacKay gaat enkele maanden in de Verenigde Staten van Noord-Amerika doorbrengen.

„IN.-CU."

Dezer dagen zijn door de In.-Cu. op Curaçao de nieuwe Curaforms in omloop gebracht en is hieromtrent reeds in advertenties de nodige inlichtingen gegeven. Het blijkt dat men de verhoging van prijs van ƒ 0.50 op ƒ 1.— minder gunstig beoordeelt. Ter verklaring daarom het volgende: De prijs van ƒ 0.50 die vroeger voor de Curaforms in rekening werd gebracht was worden hetgeen de luchtpostkosten naar New York te dekken. Voortaan moeten er 3 exemplaren van elke Curaform naar New York gezonden worden hetgeen de luchtpostkosten verhoogt tot ƒ 0.75 per formulier. Iedereen begrijpt dat door de overschiedende ƒ 0.25 per formulier de kosten der „In.-Cu. niet worden gedekt. De „In.-Cu." is doende om speciaal luchtpostpapier te krijgen voor de Curaforms zodat de luchtpostkosten verlaagd kunnen worden.

VOOR HET RODE KRUIS.

Opbrengst Baseballwedstrijd.

Het Bestuur van de Afdeling Curaçao van het Nederlandse Rode Kruis ontving dezer dagen een bedrag van 1725,50 gulden, zijnde de opbrengst van de met Pinksteren gehouden baseballwedstrijden. Het behoeft geen betoog, dat het Rode Kruis deze fraaie en grote gift in deze tijden op zeer hoge prijs stelt. De initiatiefnemer van deze wedstrijd, de Heer Pedro Pinto A, verdient dan ook alle lof, voor de grote opofferingen, welke moesten worden getroost om dit bedrag bijeen te brengen.

Moge dit een aansporing zijn voor anderen om het mooie werk van het Rode Kruis te steunen.

BURGERWACHT CURAÇAO.

Hoekmeetdienst.

Verplichte schietoefening op Zaterdag as. 26 Juni op Hato voor alle Hoekmeters, uitgezonderd degenen, welke die dag de wacht hebben.

Revolver en geweerschieten. tenue: wachttenue zonder helm, revolver medenemen; vervoer: vertrek auto van politiepost Rio Canario (via Habaai naar Hato) te 14.15 uur.

Bewakingsdienst (groep 3 en groep 4).

Schietoefening op Zondag as. 27 Juni op Hato. Tenue: wachttenue zonder helm, zonder handgranaatzak, geweer medenemen. Vertrek auto van Bureau Burgerwacht naar Hato via Groot Kwartier te 8 uur; vertrek auto van Brionplein naar Hato via Plantersrust te 8.15 uur.

NEDERLAND.

ZEKER VAN DE OVERWINNING

Minister Doctor Eelco N. van Kleffens heeft gisteren een korte radio-rede gehouden op het „March of Time"-program van de N.B.C. Hij zeide o.a., dat Nederland zeker is van de Geallieerde overwinning en dat de Nederlanders daarvoor zullen vechten. Dat weten de Duitsers en daarom haten zij hen zo, doch wat de Nederlanders zich afvragen, is hoeveel er verwoest en vernietigd zal zijn, wanneer de oorlog eenmaal is geëindigd. Daarom hopen zij, dat de overwinning zo spoedig mogelijk zal komen.

MEESTER REYDON TOCH DOOD?

In Nederland gaat het hardnekkig gerucht, dat N.S.B.-er Meester H. Reydon, die in Februari ernstig door revolverschoten gewond werd, thans is gestorven en dat Van Genechten, die een poging tot zelfmoord deed, in een krankzinnigengesticht is.

NEDERLANDSE BURGEMEESTERS ONTSLAGEN.

Weer hebben de nazies 9 Nederlandse burgemeesters ontslagen. In het geheel zijn dat er nu 33 sedert de staking van begin Mei. Van de laatste 9 waren 7 burgemeesters van kustgemeenten.

KLEFFENS BIJ HULL.

Doctor Eelco N. van Kleffens heeft gisteren een onderhoud met Cordell Hull gehad.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Vr.: 25 Juni.

Shipping & Supplies: De Roos, tel. 417, Negropont 33 A.

Scheepvaart Afdeling: Langras, tel. 710, W. de Zwijgerlaan 5.

Dok Afdeling: Van de Veen, tel. 431.

Telegram Afdeling: Tel. 307; na 23 uur tel. 553.

Prot. Gem. Emmastad: Kerkdienst, Zondag 27 Juni 1943 9.30 uur Ds. C. Th. Steenstra. Laatste dienst voor het vertrek van Ds. Steenstra.

Sportclub „Asiento": Zaterdag 26 Juni competitie voetbalwedstrijd om de „Asiento" Veteranen Beker: „Asiento" — „M.T.D." op terrein Groot Kwartier aanvang 16.30 uur.

H. VORMSEL.

Mgr. P. I. Verriet zal morgen het H. Vormsel toedienen in de kerken van Barber en Westpunt.

Britse Duikboten Torpederen 20 As - schepen.

Vliegveld van Thessaloniki gebombardeerd.

Generaal Arnold verwacht nog 115.000 vliegtuigen in het komend belastingjaar.

COMMUNIQUé VAN DE BRITSE ADMIRALITEIT.

„Er zijn weer aanvallen gemeld door Zijner Britse Majesteits duikboten, die in de Middellandse Zee opereren. Een vijandelijke koopvaardij-kruiser van ongeveer 7000 ton werd in de grond geboord. 2 Hulpschepen der Marine, 2 middelgrote bevoorradingsschepen en 8 kleine bevoorradingsschepen werden eveneens in de grond geboord. Een der kleinere bevoorradingsschepen was geladen met motorvoertuigen.

Een onzer duikboten onderschepte een patrouille van 2 Italiaanse torpedojagers nabij Orsa en deed een aanval. Het is niet bekend of hierbij een vijandelijk schip tot zinken werd gebracht. 3 Grote tankers, 2 grote bevoorradingsschepen en een kleine tanker werden ook getroffen met torpedo's, doch in geen van deze gevallen was het mogelijk de gevolgen waar te nemen.

Een grote tanker werd echter getroffen door 3 torpedo's en men acht het waarschijnlijk, dat dit schip zonk. Een radio-localiseerstation op het eiland Alina van de Liparische eilanden ten Noord envan Sicilië werd beschoten door een onzer duikboten. Verschillende voltreffers werden geplaatst op het station en de nabijliggende gebouwen.

Deze successen werden behaald over een groot gebied en omvatten aanvallen, die gedaan werden bij de Franse Riviera, nabij Sicilië, in de Adriatische Zee en in het Oostelijk bekken van de Aegeïsche Zee. De duikboten, die deze geslaagde verrichtingen uitvoerden, stonden onder het bevel van Luitenant-Commandant A. F. Collett, Luitenant-Commandant M. R. C. Wingfield, Luitenant R. B. Lakin, Luitenant G. E. Hunt, Luitenant L. E. Herrick, Luitenant J. S. Stevens, Luitenant R. Gatehouse, Luitenant J. P. Fyfe, Luitenant T. E. Barlow, Luitenant R. M. Favell en Luitenant H. B. Turner" (Londen, (AP) 24.6).

PLANNEN VAN DE NOORDAMERIKAANSE LUCHTMACHT.

Generaal Henry Arnold, bevelhebber der Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten, verklaarde voor het Comité voor Burgerdiensten van het Huis, dat de leger-luchtstrijdkrachten in het komende belastingjaar zullen vermeerderd worden met 115.000 nieuwe vliegtuigen.

De reusachtige aanwinst in vliegtuigen is vervat in het program om voor 36 milliard dollar nieuwe vliegtuigen, vliegtuig-fabrieken, motoren en ander materiaal aan te schaffen. Om dit program uit te voeren, vragen de luchtstrijdkrachten om nog ongeveer 56.000 personen aan burger-personeel of een totaal van 386.000. Arnold zeide, dat de luchtmacht zoveel mogelijk gebruik wil maken van burger-personeel om strijders vrij te maken voor dienst aan het front (Washington, (AP) 24.6).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUé

„In de nacht van 24 op 25 Juni hadden geen belangrijke veranderingen aan het front plaats. In de Barentszee brachten onze vliegtuigen 2 patrouilleschepen en 1 vijandelijk transportschip tot zinken. In een der sectoren van het Westelijk front sloegen onze troepen een Duitse verkenningsafdeling uiteen met geweer- en machinegeweervuur. 40 Vijandelijke doden bleven buiten de prikkeldraadversperringen liggen. In het gebied van Belgorod vuurde Sergeant Misjenin drie ronden uit zijn machinegeweer op een Duits vliegtuig, dat over onze stelling vloog. Het vliegtuig vatte vlam en verloor aan hoogte. Sergeant Misjenin vuurde nog meer ronden af en het vliegtuig sloeg tegen de grond nabij onze vooruitgeschoven linie.

In de streek van Lisitsjansk poogden 2 vijandelijke groepen voetvolk de stelling van onze troepen met een aanval te verkennen. Onze manschappen bemerkten de Duitse beweging tijdig en lieten den vijand tot op korte afstand naderen. Hierop werd het vuur geopend uit alle infanterie-wapenen. De meeste aanvallende Hitlerieten werden weggevaagd. De rest trok wanordelijk terug.

In de avond poogden 9 Duitse bommenwerpers, beschermd door jagers, een onzer vliegvelden aan te vallen. Toen zij binnen het bereik kwamen van een krachtig gordijnvuur van ons luchtdoelgeschut, wierpen de Duitse bommenwerpers hun bommen op het veld zonder hun doel bereikt te hebben. Er werd geen schade aangericht. Onze gevechtsvliegtuigen stegen op om den vijand te bestrijden. De Sovjetvliegers haalden 5 Duitse vliegtuigen neer.

Aan het Leningradfront doodden onze eenheden en scherpschutters 270 vijandelijke officieren en manschappen. Scherpschutter Ivan Denisenko doodde 3 vijandelijke soldaten. Alles tezamen heeft hij sedert het begin van de oorlog 120 Duitsers gedood" (Moskou, (AP) 25.6).

GEALLIEERD COMMUNIQUé VAN NOORD-AFRIKA.

„In de nacht van 23 op 24 Juni vielen Wellington bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht Catania op Sicilië aan. Bommen werden geworpen in het nijverheid-gebied en de opslagterreinen. Gisteren vielen strijdkrachten van middelzware- en gevechtsbommenwerpers objecten op Sardinië aan.

B-25 Maraüders met een escorte van P-38 Lightnings vielen Chilivani aan, waar het spoorwegkruispunt en de fabrieken werden getroffen. B-25 Mitchells, eveneens geëscorteerd door P-38 Lightnings, bombardeerden het vliegveld Venafiorita en de scheepvaart te Golfo Aranci, waar 3 schepen werden getroffen. P-40 Warhawks vielen het landingsterrein te Capoterra in het Zuiden van Sardinië aan, alsook 2 schepen voor de kust. Bij deze verrichtingen werden 20 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten. Een vijandelijke bommenwerper werd vernield in de nacht van 23 op 24 Juni. Van al deze verrichtingen worden 9 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 25.6).

ENGELSE KONING TERUG.

Henry Jameson seint van een basis der Royal Airforce in Groot-Brittannië:

Koning George VI keerde terug van Zijn buitengewoon bezoek aan de slagvelden in Noord-Afrika. Zijn grote viermotorige bommenwerper landde op deze basis even na 6 uur 's morgens. De Koning was tamelijk bruin gebrand. Glimlachend was Hij de eerste die uit het vliegtuig stapte. Een erewacht van de Royal Airforce praesenteerde de wapenen en Luchtmaarschalk Sir Charles Portal, Stafhoofd van de Britse Luchtmacht, stapte vooruit om den Monarch te begroeten.

Na de erewacht geïnspecteerd te hebben, werd Koning George gereden naar de eetzaal van de Raf.

De grote bommenwerper was geëscorteerd door 10 Spitfires en landde een uur vóór de vastgestelde tijd, wegens een onverwachte meewind. Kort daarop kwam Churchills automobiel aansnellen. De Prime-Minister zag er blozend en glimlachend uit. De glimlach verdween echter ogenblikkelijk toen hem gezegd werd, dat hij te laat was. Lichtelijk nors werd hij gevoerd naar de eetzaal, waar zich de Koning bevond. Terwijl de baggage uit het vliegtuig werd geladen, praatte de Koning met Churchill over Zijn ervaringen. Toen reden de twee samen weg.

's Konings vlieger, die het vliegtuig bestuurde over de gehele reis van 9350 kilometer, zeide, dat de reis zonder bizondere gebeurtenissen verliep. Zijne Majesteit sliep bijna de gehele nacht. Om 5.30 uur werd Hij gewekt en vóór de aankomst gebruikte Hij wat thee.

Het enige commentaar van den Koning was: „Het was inderdaad een zeer goede reis". Het Koninklijk vliegtuig vertrok gisteravond uit Noord-Afrika en vloog zonder tussenlanding naar Engeland. Boven de Afrikaanse kust werd het begeleid door 4 Noordamerikaanse Airacobra's. Vanmorgen werd het door Spitfires onderschept. De vlieger zeide, dat „wij de gehele tijd geen enkel Duits vliegtuig zagen, behalve op de grond". Tot het gezelschap behoorden Sir Alexander Hardinge, privé-secretaris van den Koning, Kolonel Sir Pierslegh, Hofmeester van de Koninklijke Huishoudin, en Zijn Stalmeester.

Voor Zijn vertrek van de luchtbasis zond de Koning Lucht-Hoofdmaarschalk Sir Fred Bowhill om Zijn gelukwensen aan te bieden aan elk lid der vliegtuig-bemanning. (Een basis van de Royal Airforce in Groot-Brittannië, (AP) 25.6).

COMMUNIQUé VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„Stille Zuidzee (alle data zijn Oosterlengte): Tijdens de nacht van 20 Juni werd een klein Noordamerikaans oorlogsschip zonder succes aangevallen door en Japans vliegtuig in de buurt van het eiland Savo. In de nacht van 22 op 23 Juni werden twee Noordamerikaanse patrouille-vaartuigen zonder succes beschoten door Japanse watervliegtuigen in de omgeving van de Russell-eilanden. Zowel het eiland Savo als de Russell-eilanden liggen nabij Guadalcanal (Washington, (AP) 24.6).

BOMBARDEMENTEN IN DE SALOMONSEILANDEN.

Dauntless en Avenger bommenwerpers wierpen Woensdag 20 ton aan bommen op Rekata-baai, de Japanse basis voor watervliegtuigen en duikboten op het eiland Santa Isabel in de Salomons Archipel. Het Hoofdkwartier van de strijdkrachten in de Stille Zuidzee deelde Donderdag mede, dat verschillende bomtreffers werden geplaatst en een brand werd gesticht. Bij het onderhouden van de voortdurende 'lucht-druk, op de vijandelijke bases in de Salomonseilanden deden de Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten Woensdag een aanval op het eiland Gannonga.

Middelzware Mitchell bommenwerpers van het leger werden bij het doen van deze aanval geëscorteerd door Corsair-gevechtsvliegtuigen van de Marine. Een Mitchell keerde niet terug. (Een vooruitgeschoven basis in de Stille Zuidzee, (AP) 24.6).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **New Delhi:** Het gezamenlijk communiqué van New Delhi deelt mede, dat de algemene situatie in de Tsjindwin-heuvels in Birma onveranderd kalm is, doch dat de geregelde patrouilleringen voortduren. Gedurende de laatste dagen hebben er drie botsingen plaats gevonden waarbij de Geallieerde troepen betrekkelijk ernstige verliezen aan de Japanners hebben toegebracht met geringe verliezen voor zichzelve.

— **Dublin:** Aangezien hij geen duidelijke meerderheid heeft in de Dail (het Ierse Parlement) zijn de kansen van Eamon de Valera om zijn 11-jarige Regering als Ierlands Premier voort te zetten, zeer verminderd. Bij de laatste verkiezingen won De Valera's partij slechts 67 zetels vergeleken bij de 77, die het had bij de verkiezingen in 1938. De gemeenschappelijke oppositie heeft thans 71 zetels gewonnen.

— **Rome:** Het Italiaanse communiqué meldt nachtelijke luchtaanvallen op de Geallieerde convooien, die langs de Noordafrikaanse kusten varen. 3 Schepen met een totale scheepsruimte van 31.000 ton zouden in de grond geboord zijn. Het communiqué meldt nog Geallieerde luchtaanvallen op Sardinië.

— **Londen:** Churchill en alle Ministers van het Oorlogscabinet brachten een bezoek aan het Buckingham Paleis om den Koning te verwelkomen bij Zijn veilige terugkeer in Groot Brittannië.

— **Cairo:** Het Noordamerikaanse communiqué deelt mede, dat meer dan 50 Liberator bommenwerpers van het 9e Noordamerikaanse luchtcorps deelnamen aan de aanval op het vliegveld Sedes op het Helleense vasteland. De vliegtuigen vielen overdag in twee golven aan en wierpen meer dan eenkwart millioen pond aan bommen.

— **Ankara:** Het semi-officiële blad „Aksham", dat te Istanbul verschijnt, zeide: „Turkije's betrekkingen met Groot Brittannië en de Verenigde Staten rechtvaardigen op generlei wijze de verwachtingen, dat Turkije zal afstappen van zijn neutraliteit en deelnemen aan de oorlog". Het artikel werd geschreven door Necmeddin Sadak, een oud-diplomaat, die nauwe betrekkingen heeft met het Departement van Buitenlandse Zaken.

Gisteren overleed tot onze diepe droefheid onze inniggeliefde zuster, behuwd zuster en tante

Mej. VALENTINE CHATLEIN.

Wij noodigen hierbij alle vrienden en kennissen uit bij de begrafenis, welke heden om 4 uur zal plaats hebben vanuit het sterfhuis Rifwaterstraat 14a.

Familie Chatlein.

Werkgevers worden verzocht vóór den 1sten Juli a.s. aan de Commissie Regeling Burger - Vrouwenarbeidsplicht, gevestigd in het Bevolkingsbureau, opgave te doen van het aantal mannelijke en (of) vrouwelijke arbeidskrachten, die zij voor hun bedrijf kantoor, enz. noodig mochten hebben.

Formulieren voor deze opgaven, welke tevens beschouwd zullen worden als aanvragen voor aanwijzing van arbeidskrachten door de Commissie, zijn gratis verkrijgbaar op het Bevolkinsbureau.

Curaçao, den 18 Juni 1943.
De Commissie Regeling Burger- en Vrouwen-arbeidsplicht.

All employers are hereby requested to notify the Commission Charged with the Regulating of Labour Duties for Men and Women at the Census bureau, before July 1st 1943 of the male and (or) female employees which they need their industry office, etc.

The necessary forms for the above notification, which also will be considered as a request for the assigning of the employers labourer by the Commission, can be had at the Census Bureau free of charge.

Willemstad, June 18th 1943.

The Commission Charged with the Regulating of Labour Duties for Men and Women.

Participacion

Hefe di Bureau voor Crisis Zaken ta participa cu lo entrega carchinan nobo di gasolin na siguiente lugarnan, riba siguiente dia i oranan:

Diahueves 24 Juni di 9—12 'or Warda di polis na West Punt.
„ 24 „ „ 1.30—4 'or — Oficina di Districtmeester 3de District
Diabiernes 25 Juni di 9—12 'or—Warda di Polis Cerro Chiki
„ 25 „ „ 1.30—4 'or—Oficina di Districtmeester 2de District.
Diasabra 26 di Juni di 9—12 'or—Warda di Polis na Montaña
Dialuna 28 di Juni di 9—12 'or—Warda di Polis na Rio Canario. i di 2—4.30
Diamars 29 Juni di 9—12or' na Warda di Polis na Dominguito
Diarazon 30 Juni di 8—12or. na Bureau voor Crisis Zaken 130—4.30 Pietermaai 4.

Pa e carchinan ser entrega, mester presenta e papel di number di belasting di promer mitar aña.

1918) 3—2

Zó groeide Nederland.

Morgen 26 Juni herdenking van het besluit der Nederlandse eenheidsbeweging in 1548.

UTRECHT EERSTE LEIDER DER NATIONALE EENHEID

Brabant en Friesland geboorteland van de Vrijheidszin.

Hollands afweer tegen buitenlandse inmenging ver terk saamhorigheid.

1451 ALLE NEDERLANDSE LEENSTATEN IN UNIE VERENIGD.

Stichting Bourgondische Kreits op 26 Juni 1548 practische onafhankelijkheid der 17 Nederlandse gewesten.

Er is bericht, dat de Duitsers in de genazificeerde pers van Nederland het bericht hebben verspreid, dat de Westfaalse Vrede of de Vrede van Munster een rampspoed heeft betekend voor Nederland. Is het op zichzelf reeds verdacht, wanneer een Duitser zo iets zegt, de waarheid is immers het omgekeerde, want deze Vrede, die verschillende oorlogen besloot — waaronder die van de Nederlandse onafhankelijkheidskrijg, de 80-jarige oorlog er slechts één was — heeft ons land als vrij en onafhankelijk land temidden der mogendheden opgenomen.

Een van de merkwaardigheden van het Nederlandse onderwijs is zeker wel, dat onze knapen moeten blokken om de jaartallen en gebeurtenissen van de Duitse en Italiaanse eenheidsbewegingen in het hoofd te stampen, terwijl de zoveel oudere eenheidsbeweging van hun eigen land verwaarloosd wordt ten koste van het uit het hoofd leren van een stel 19-de'eeuwse ministeries. Niet dat het laatste onbelangrijk zou zijn. Integendeel! Maar wel menen wij, dat ons onderwijs onze nationale wordingsgeschiedenis verwaarloost, zodat bij een particuliere enquête een belangrijke episode als de Graventijd volkomen onbekend bleek en van een aantal hiernaar ondervraagde lieden de meerderheid de betekenis van de Westfaalse Vrede niet bleek te weten of zelfs maar te vermoeden.

Het lijkt ons dus alleszins ter plaatse nu deze herdenkingsdag van onze onafhankelijkheid in het zicht is — welke dag in vrijwel alle landen van de gehele wereld als de nationale dag bij uitstek gevierd wordt — in ons vrije Nederland te herdenken met de eenheidsgeschiedenis van ons land in notedop weer te geven.

Onze vrijheidsworsteling plaatst ons moederland onder de oudste volken van Europa, ook al is de samengroei van ons land met een nationale dynastie eerst veel later gekomen. Het is juist het ontbreken van die nationale dynastie in de eerste eeuwen geweest, die de geschiedenis der oudste Nederlanden zo wisselvallig heeft gemaakt.

Met de oudste bewoners van de Lage Landen van wier bestaan ons iets bekend is hebben de Nederlanders van thans weinig of niets gemeen, omdat de vele stammen uit de Romeinse tijd en daarvoor ten tijde van de Grote Volksverhuizing (4e eeuw) zijn opgegaan in de Franken, Saksen en Friezen, alle Germaanse stammen, waaruit ons volk is gegroeid. De Franken woonden behalve in het Zuiden van ons land ook in België en Gallië. In dit laatste gebied vormde zich de kern van hun rijk, dat later Frankrijk genoemd werd. Grondlegger van dit Frankische rijk was Clovis (plm.500). Onder zijn opvolgers Karel Martel en Karel den Grote werden de Lage Landen bij het grote Frankisch-Germaanse rijk ingelijfd. Karel de Grote ordende de administratie van onze gebieden in gouwen, welke indeling in de practijk tot op de huidige dag voortbestaat en in de volksmond praevaleert boven de provinciale indeling. De Veluwe, Salland, Betuwe, Twente, Oostergoo e.d. zijn zulke benamingen. Aan het hoofd van een gouw kwam een ambtenaar met de titel van graaf te staan. Toen het Frankische rijk omstreeks 900 uiteen viel, namen deze graven de houding aan van onafhankelijke landsheren, die de grondslag legden voor de latere gewesten.

Verschillen van ras, taal en beschavingspeil brachten een groot aantal verdelingen mede, zodat er van nationale eenheid of samenhorigheid in deze tijd geen sprake was, behalve in de Kerk, die feitelijk de eerste grondslag onzer nationale eenheid legde, een eenheid die haar eerste stut kreeg in 1695 toen met die verheffing van Utrecht tot aartsbisschoppelijke zetel, in Utrecht ook het eerste nationale centrum kwam, waar het ongeveer 5 eeuwen lang gebleven is.

Volgens Frankische gewoonte werd een rijk bij de dood van den vorst onder zijn zonen verdeeld. Het bekende Verdelingsverdrag van Verdun van 843 deed zo Midden-, West- en Oost-Frankenland ontstaan. Uit West-Frankenland ontwikkelde zich Frankrijk, uit Oost-Frankenland ontwikkelde zich Duitsland. **Midden-Frankenland liep van de Noordzee** als een brede strook tussen het huidige Frankrijk en Duitsland tot aan de Riviëra (Nederland, België, Luxemburg, Elzas-Lotharingen, stuk van Zwitserland, Bourgondië, Noord- en Midden-Italië). De vorst van Midden-Frankenland was Lotharius I, die keizer werd en als zodanig boven de beide vorsten van West-Frankenland (Karel de Kale) en Oost-Frankenland (Lodewijk de Duitser) stond. Bij de dood van dezen Lotharius I in 855 werd zijn land, Midden-Frankenland dus, ook weer onderverdeeld: **Lotharius II kreeg het Noordelijke stuk, dat naar hem Lotharingen genoemd werd,** uit het middenstuk ontstond het Koninkrijk Bourgondië en wat ten Zuiden van de Alpen lag, werd Italië.

Onze gebieden vormden dus het Noordelijkste deel van Lotharingen. In 869 stierf Lotharius II kinderloos. Er vond dus geen verdeling plaats, maar wel begonnen bovengenoemde Karel de Kale en Lodewijk de Duitser (twee broers dus en zonen van Lotharius I) een oorlog bij wien Lotharingen nu zou komen. Lodewijk en Karel verdeelden het land eerst bij Verdelingsverdrag van Meersen in 870, volgens hetwelk de Maas de grens werd, iets dat voor dengeen, die de huidige kaart bekijkt, van groot belang is, ook al is de Maas niet altijd grens gebleven. Immers, negen jaren later (879) kwam Lotharingen al geheel aan Oost-Frankenland. Kort daarna (911) voegden de Lotharingers zich eigener beweging bij West-Frankenland, omdat zij onder het bestuur van den Duitsen Lodewijk het Kind (de laatste Karolinger) verwaarloosd werden. Kort daarna (925) voegde Hendrik I de Vogelaar van het Oost-Frankenland Lotharingen weer bij het Oost-Frankenland. Hieruit ontstond de Lotharingse quaestie die verder buiten ons bestek valt.

Met dezen Hendrik den Vogelaar was in 919 het Saksische Huis begonnen, hetwelk de eigenlijke vorming van het 1e Duitse Rijk inluidt. Opvolger van Hendrik was Otto I de Grote, die zich in 962 tot eerste keizer van het „Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie" (das erste Reich!) liet kronen te Rome. Deze Otto had reeds in 959 Lotharingen (omvattend dus alles wat tussen Bourgondië en Noordzee lag) verdeeld in Opper- en Neder-Lotharingen. **Uit dit hertogdom Neder-Lotharingen is ons land met uitzondering van Vlaanderen ontstaan.** Het begin van de Nederlandse eenheidsbeweging valt hier. Neder-Lotharingen omvatte het tegenwoordige Nederland, België, Luxemburg, en het Rijnland, welk gebied verbrokkelde in vele staatjes met Brabant-Limburg als voornaamste.

Vlaanderen was toen al min of meer zelfstandig, als gevolg van de verbrokkeling van Frankrijk onder de laatste Karolingen. In Neder-Lotharingen heerste **zucht naar onafhankelijkheid,** doch door het sterkere rijksgezag in den persoon des hertogs, vlotte de beweging hiertoe niet zo, als in Vlaanderen. Ook was Neder-Lotharingen een huis dat in zichzelf verdeeld was.

Er ontstond naast de hertogelijke nog een tweede macht: de bisschoppen van **Utrecht** en Luik, aan wie de leengoederen toevertrouwd werden bij vacatures. De keizer gaf de leengoederen dáárom aan bisschoppen, omdat de leengoederen dan niet erfelijk zouden worden (de bisschoppen hadden geen kinderen) en het erfelijk worden van lenen in een bepaald huis zou onze nationale onafhankelijkheid ongetwijfeld eeuwen hebben bespoedigd, zoals aan Vlaanderen te illustreren valt. Utrecht was al sedert 695 (Willibrordus' bisschopswijding) kerkelijk middelpunt, het werd een enorme politieke sterkte, toen de bisschop behalve het sticht ook nog Holland en Friesland beleend kreeg.

De Duitse keizer vocht in deze tijd de Investituurstrijd (omtrent de invloed van den keizer op de bisschopsbenoemingen) tegen den Paus, een strijd die in het nadeel van den keizer afliep met het Concordaat van Worms in 1122. In politiek opzicht bracht dit een zwenking in de historie. Utrecht bleef in cultureel opzicht **steeds leiden,** in politiek opzicht werden **Brabant,** Holland en Gelder **belangrijker.**

De Nederlandse democratie is in Brabant begonnen.

De centrale ligging van Brabant, dat sedert 1155 hertogdom was, en de ijver van zijn hertogen — onder wie sedert de slag bij Woeringen in 1288 ook het hertogdom Limburg gekomen was — alsmede het Nederlandse karakter van dit gewest verleenden aan Brabant al spoedig de eerste plaats. Brabant heeft misschien de meest bewogen en belangwekkende geschiedenis van onze gewesten!

De Brabantse hertogen bevorderden de bloei der steden, die juist elders als hinderpalen door de adel werden beschouwd. **Het eerste democratisch handvest uit onze vaderlandse geschiedenis is het Charter van Cortemburg** van 1312 waarbij de verhouding **tussen volk en vorst geregeld werd: de vorst was gehouden zekere bepalingen in acht te nemen; deed hij dit niet dan was zijn volk niet gehouden hem te gehoorzamen.** Brabant is in dit opzicht alle andere gewesten voor geweest en de geschiedenis der afzonderlijke gewesten doet zien, dat zij dit aan Brabant benijd hebben.

Van Holland begon de nationale afweer tegen inmenging van buiten.

Holland ontstond uit een kiem, die zich vormde bij de ontbinding van het bovengenoemde Karolingische rijk. Materiële factoren hebben medegewerkt dit gewest tot een van de belangrijkste uit onze geschiedenis te maken. Onder het Hollandse Huis (889—1299) weerde het met Haarlem als middelpunt de invallen van de Noormannen af. Tevens begon onder Hollands leiding, als gevolg van de afweer tegen buitenlandse machten, een centralisatie-proces, dat de Nederlandse eenheid bevorderd heeft, ook al begon het uit pure heerszucht. Holland annexeerde langzamerhand de Westkust (tot en met Zeeland), verder langs de Lek en IJssel, Utrecht, West-Friesland (waar de tegenstand het taaist was), groeide door de economische politiek (handel van Noordzee en na annexatie van West-Friesland ook van de Zuiderzee, wier havens Stavoren, Harderwijk e.d. dàn reeds in betekenis dalen) tot een nationale eenheid. Door het uitsterven van het Hollandse Huis kwam het Henegouwse Huis (1299—1354). Vlaanderens kracht (Hollands concurrent) bleek in 1302, toen het Vlaamse volk paal en perk wisten te stellen aan de Franse expansiezucht van Philips den Schone in de Guldensporenslag.

De Vlamingen, die economisch sterk stonden maakten duidelijk, dat zij — hoewel feitelijk nog altijd een gewest van Frankrijk — zich niet wilden laten opslorpen als de andere gewesten. In Holland vond de strijd tussen adel en steden, welke in vele landen woedde, weerslag in de Hoekse en Kabeljauwse twisten, die een critieke overgang vormden naar het Beierse Huis (1354—1433, dat aan het bewind kwam door het huwelijk van de erfdochter van den Henegouwse graven, Margaretha, met Lodewijk van Beieren, den antipapistischen keizer van Duitsland.

Jacoba van Beieren uit dit Huis maakte, althans tijdelijk, een eind aan de partijtwisten en burgeroorlog, waarmede wat het gewest Holland betreft, nog een stap gezet werd op de weg naar nationaal leven. Holland werd nimmer tot hertogdom verheven.

De andere leenstaten en hun onderverdelingen.

Ook **Gelder** breidde zich uit door koop, erfenis en verovering. De eenheid van dit gewest werd geschaad door tweespalt tussen verschillende adellijke geslachten (Bronkhorsten en Hekerens), welke verband hielden met opvolgingsrechten. Evenals Branbant Limburg in 1155 werd Gelder in 1339 tot hertogdom verheven.

In het sticht **Utrecht** waren de bisschoppen tevens wereldlijk vorst, hetgeen zo tot 1528 gebleven is.

Friesland heeft zich nimmer gemakkelijk betoond, want hoewel het nu eens aan Holland, dan weer aan het Sticht beleend werd, deed het zijn zaken zelf af, kende evenals de andere gewesten zijn binnenhuis twisten tussen Vetkopers en Schieringers, bleef zelfs vrijwel onafhankelijk onder de Bourgondiërs (zie verderop).

Waren dit met Drente, Groningen, Overijssel de voornaamste gewesten van ± 900 — 1550, een eenheid was er allerminst, want naast en in deze afzonderlijke leenstaten stonden weer baljuwschappen, drostenijen, schoutambten, kastelnijen, heerlijkheden, hoge heerlijkheden en ambachtsheerlijkheden, een soort boerenrepubliekjes (met een „hoofdeling" als baas) en niet te vergeten de opkomende steden,

De eenheid is er; onafhankelijkheid nog niet.
De Nederlandse leenstaten in Personele Unie verenigd.

Omstreeks 1400 stierven de inheemse vorstenhuizen uit, behalve in Gelder, waar na het Huis van Gulik (1371—1423) en het Huis van Egmond (1423—1538) nog enkele jaren het Huis van Gulik, Kleef en Berg (1538—1543) regeerde. De Duitse, Franse en Engelse koningen hebben herhaaldelijk getracht hun dynastieën in onze gewesten te vestigen, hetgeen tenslotte aan het Bourgondische Huis gelukte. Achtereenvolgens erfde dit Vlaanderen en Artois (1384), Brabant-Limburg (1406 en 1430), Namen (1429), Holland, Zeeland en Henegouwen (1433), Luxemburg (1451).

De gewesten, die elkaar steeds betwist hadden, kwamen zodoende in de persoon van den Bourgondiër **Philips den Goede** in één personele unie. Onder dezen uitnemenden vorst groeide het nationale saamhorigheidsbesef, hetgeen bevorderd werd door de oprichting van Rekenkamers en de bijeenroeping van de Staten-Generaal, die weliswaar nog geen bevoegdheid hadden, maar toch gehoord werden.

Bij Groot-Privilege, dat door de Staten van Maria van Bourgondië **gevraagd** was op conditie van hun steun aan haar(!), werd in 1478 feitelijk de hoogste macht in handen gelegd van dit college, de bondsvergadering of Staten-Generaal. Opzet van Philips was zeker het oude rijk van Lotharius te herstellen door centralisatie van bestuur in al zijn gebieden en de Nederlandse natie heeft daar zijde bij gesponnen.

Toen Maria van Bourgondië stierf, volgde haar zoon Philips op. Deze Philips Junior (later zou hij de Schone heten) was nog minderjarig en met **toestemming van onze Staten-Generaal**, werd Maria's man, Keizer Maximiliaan I van Oostenrijk zo lang regent (behalve in Vlaanderen).

Onder Maximiliaan werd het centralisatie-proces nog verscherpt.

Onder Philips den Schone en Karel V wordt de Nederlandse eenheid steeds meer gecentraliseerd.

Met Philips den Schone, heer der Nederlanden, kwam feitelijk een einde aan de Bourgondische heerschappij in De Nederlanden en begon het Oostenrijkse Huis (1482—1506). Hij was immers de oudste zoon van Maximiliaan van Oostenrijk. Hij zette het centrali-

Zó groeide Nederland 4.

satie-proces, misschien wel wat te onvervaard — hij negeerde het Groot-Privilege volkomen — voort, zodat hij Zelfbestuurder wordt. Uit Philips' huwelijk met Joanna van Aragon en Castilië werd Karel V geboren, die hem in 1506 opvolgde o.a. als **Heer der** Nederlanden. In 1520 werd deze Karel tot opvolger van zijn grootvader Maximiliaan tot Duits keizer gekozen.

Karel V kreeg de halve wereld onder zich, veelal door erfenis en wat er dan nog aan ontbrak door zijn verkiezing tot Duits keizer en door verovering. Zijn erfenissen waren: van Maximiliaan (grootvader van vaderskant) de Habsburgse erflanden, Oostenrijk e.d. met Wenen als hoofdstad; **van Maria van Bourgondië** (gemalin van Maximiliaan, dus zijn grootmoeder van vaderskant) **bijna geheel het tegenwoordige België, Holland en Zeeland (de rest veroverde hij;** zie verderop); van Ferdinand van Aragon en Isabella van Castilië (de ouders van Joanna van Castilië en Aragon de moeder van Karel V, dus van de grootouders van moederskant) Spanje en de Spaanse gebieden in Amerika (waaronder **Curaçao!**) en stukken van Italië.

De andere landen van deze Habsburgse monarchie blijven thans natuurlijk buiten beschouwing. Wat De Nederlanden (die hij dus geërfd had van zijn grootmoeder van vaderszijde) betreft, voerde Karel V de centralisatie **steeds verder door, maar van een vrij en onafhankelijk bestaan was nog geen sprake.** De gewesten, die hierboven genoemd zijn als nog staande onder eigen graven of hertogen, werden stuk voor stuk veroverd: **Friesland in 1524, Utrecht en Overijssel in 1528, Drente en Groningen in 1536, Gelder in 1543.**

Hieruit werd op 26 Juni 1548 — morgen 395 jaar geleden, de **Bourgondische Kreits** gevormd, een **practisch** onafhankelijk gebied, echter **zonder eigen dynastie.**

SPORT - RUBRIEK.

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJDPROGRAMMA.
STADION.
COMPETITIE 1943.

Zondag 27 Juni 1943: **A-Klasse**	Independiente 1 — S.U.B.T. 1 (Van Rosberg)
Zondag 4 Juli 1943:	Atlanta 1 — Jong Curaçao 1 (Oehlers)
Zondag 4 Juli 1943: **Juniores**	S.U.B.T. — Jong Holland (Ercol)

MUNDO NOBO.

Zondag 27 Juni 1943: **B-klasse**	Be Quick 1 — Caribe 1 (Leers)
Zondag 4 Juli 1943:	R.C.C. 1 — Scherpenheuvel 1 (Visser)
Zondag 27 Juni: **Juniores**	Independiente — Scherpenheuvel (Ercol)

Aanvang der wedstrijden: Voor de A-Klasse en Reserve A-Klasse en B-Klasse om 16.15 uur precies: voor de Juniores des morgens om 10 uur precies.

Het Bondsbestuur deelt mede, dat gelegenheid bestaat tot inschrijving van nieuwe scheidsrechters. Oud-spelers van verenigingen, die hiervoor in aanmerking wensen te komen, worden verzocht dit mede te delen. Voor beginnelingen is eveneens gelegenheid tot inschrijving; deze zullen dan een speciale cursus moeten volgen.

Het Bondsbestuur deelt mede, dat de toegangsprijzen thans als volgt zullen zijn: Voor competitiewedstrijden en wedstrijden te eigen bate: Tribune ƒ 1,—; Staanplaatsen ƒ 0,50; Dames, Militairen en Kinderen **halve** prijs.

De C.V.V. „Willemstad" is door het Bondsbestuur geroyeerd ingevolge artikel 13, punt 1, letter b, H.R.

Inschrijvingen: J. Martis, V. v.d. Hansz en J. S. Martiena, Juniores bij de C.R.K.S.V. „Jong Holland".

Afschrijving: G. Pronken en E. Augustin, Juniores van de C.R.K.S.V. „Jong Holland".

Inschrijving: M. O. Nahr, gewoon lid bij de S.V. „Be Quick".

Afschrijving: O. Hoelen van de C.S.V. „Scherpenheuvel".

Het Bondsbestuur verzoekt hierbij, **indien enigszins mogelijk** om afgifte van een **tweede** clubvlag, zulks in verband met de wedstrijden, welke thans op Mundo Nobo alsmede in het Stadion op het Rif gespeeld worden. Voorlopig komen in aanmerking hiervoor: Independiente, Jong Holland, Atlanta en Jong Curaçao. De vereniging S.U.B.T. heeft reeds een tweede vlag ter beschikking gesteld.

De verenigingen „Atlanta" en „S.U.B.T." zijn ieder beboet met ƒ 0,50 ingevolge artikel 18 R.C.W., wedstrijd 20 Juni 1943 (S.U.B.T. 2 — Atlanta 2)

Wedstrijdformulieren, elftalopgaven, correspondentie enz., **voorlopig** nog te adresseren aan den Heer J. C. Viejou, Johan van Walbeeckplein 15.

HET BESTUUR.

Kerkberichten.

Week van 27 Juni t/m 3 Juli.

In de ritus der Dominicanen:

Zo.: Zondag in het Octaaf van het Feest van het Allerheiligst Sacrament.
Di.: H.H. Apostelen Petrus en Paulus.
Vr.: Feest van het Allerheiligst Hart van Jezus. [Tevens eerste Vrijdag van de maand].
Za.: Feest van het Allerkostbaarst Bloed Onzes Heren Jezus Christus.

Zocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

CATHEDRALE ST. ANNA-KERK.
Otrabanda.
Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Plechtige Hoogmis.
12.— Algemene Aanbidding.
17.— Pontificaal Lof door Zijne Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao. Predicatie door Pater Philippus Offermans O.P., Processie en Te Deum.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Di.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Vr.: 5.30 Plechtige H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: 's **morgens na H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.**

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. **tel.** 2170
spreekuren: 8 uur en 19.45 uur

Zondag:
5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
17.30 Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Iedere avond in de maand Juni om 18 uur Lof ter ere van het H. Hart.
Vr.: 6.— Plechtige H. Mis ter ere van het H. Hart.
De gehele dag Aanbidding en des avonds Lof.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler. O.P., **tel. 2413.**

Zondag:
5.— H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
18.— Lof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Iedere avond in de maand Juni om 18 uur Lof ter ere van het H. Hart.
Di.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
17—18 Aanbidding voor de leden van de Eucharistische Bond (P.).
Vr.: 5.— Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: na Rozenhoedje, Zaterdag de gehele dag.
Iedere 2e en 4e Zondag van de maand Predicatie in de Nederlands.

KERK O.L.V. VAN DE
BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967, **spreekuur:** 8 — 10 **uur, Zon-, feest- en weekdagen.**

Zondag:
5. H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis (Ned. P.)
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 en 7.— **H. Mis.**
Vr.: 6.30 Gezongen H. **Mis ter ere** van het H. Hart.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.
Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur: 7—9 uur (**behalve** Zondag).

Zondag:
5.30 H. Mis (P.)
8.30 Hoogmis (P.)
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis ter ere van het H. Hart.
Biechten: elke dag na H. Mis tot 9 uur. **Za.** van 16 tot 18 uur.

H. TERESIA-KERK, Wishi.
Pastoor H. Penninx O.P., geen telef., **spreekuur** 7 — 8.15 uur beh. Zondag.

Zondag:
6.— H. Mis (P); 8.30 Hoogmis;
17.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.).
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's **morgens na** H. Mis **tot 8 uur;** Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis; 16.— **Lof.**
Weekd.: 6.— H. **Mis.**
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 **Aanbidding voor** de vrede (N).

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIE, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. **34; spreekuren: alle weekdagen van** 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur **en om** 18.30 behalve 's Zaterdags.

Zondag.
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
17.30 Lof.
Iedere avond om 17.30 uur **Rozenhoedje voor de vrede.**

P. of N. achter een functie **wil zeggen,** dat preek of gebeden, **resp. in de** Papiamentse of **Nederlandse taal gehouden worden.**